

מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לשלב היציאה ממשבר הקורונה – תיקון החלטה

ממשלה

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. לתקן את החלטה 708 מיום 4 בינואר 2021 שעניינה מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לשלב היציאה ממשבר הקורונה ואת תקנות ההסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן – **התקנות**), באופן הבא:
 - א. בסעיף ב(1)(ג) להחלטה ייקבע כי ההנחה מארנונה שתינתן בכל תקופה עוקבת למחזיק שהוא עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח, שבעקבות הירידה במחזור עסקאותיו בתקופת הזכאות ימצא זכאי בה להנחה מארנונה, ההנחה שיקבל תהיה בשיעור של 95% ובלבד שלא תעלה על סכום של 5 מיליון ש"ח (להלן – **ההנחה המקסימלית**) ותינתן בהתאם למפורט להלן:
 - 1) לצורך חישוב ההנחה, יעבירו הרשויות המקומיות שבהן מחזיק העוסק בנכס, אחד או יותר, את גובה תשלום הארנונה היחסי שבו הוא מחויב בגין התקופה העוקבת, וזאת בתוך 14 ימים מיום פניית הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה (להלן – **הסוכנות**) אליהם.
 - 2) ככל שהסכום המצרפי של תשלומי הארנונה שבהם מחויב עוסק בגין הנכסים שבהם הוא מחזיק בכלל הרשויות המקומיות, אשר העבירו את המידע כנדרש בסעיף (1) לעיל (להלן – **סכום החיוב המצרפי**), עולה על ההנחה המקסימלית, הסוכנות תחשב את ההנחה מארנונה לכל נכס על ידי חלוקת סכום ההנחה המקסימלית בסכום החיוב המצרפי.
 - 3) יובהר כי נכסים שמידע לגביהם לא יועבר על ידי הרשות המקומית כנדרש לפי סעיף (1) לעיל, לא יקבל בגינם העוסק הנחה מארנונה ככל שהסכום המצרפי של תשלומי הארנונה שבהם הוא מחויב בגין הנכסים שמידע לגביהם כן הועבר עולה על 5 מיליון ש"ח; ככל שאינו עולה על הסכום האמור, יהיה זכאי להנחה מארנונה כל נכס נוסף שמידע לגביו יועבר על ידי רשות מקומית והכל עד לסכום ההנחה המקסימלית לעוסק, כאשר עצם הזכאות ושיעור ההנחה ייקבעו בהתאם למועד העברת המידע על ידי הרשות המקומית, לפי המוקדם, ובמצב שבו העבירה רשות מקומית לאחר המועד האמור בסעיף (1) לעיל מידע לגבי מספר נכסים, יוחל החישוב המפורט בסעיף (2) על החלק היחסי מסכום ההנחה המקסימלית שטרם נוצל.
 - 4) הסוכנות תעדכן את הרשויות המקומיות הרלוונטיות בגובה ההנחה לה זכאי העוסק.
 - ב. בסעיף ב(1)(ג)(1) להחלטה ייקבע כי תקופת הזכאות אשר בגינה יקבל מחזיק שהוא עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח הנחה מארנונה בתקופה העוקבת, תוכל להיות נובמבר דצמבר 2020 או ספטמבר אוקטובר 2020, לפי בחירתו.

- ג. בנוסף ייקבע כי מחזיק שהוא עוסק שהחל את פעילותו בין החודשים מרץ עד ספטמבר 2020, בהתאם להודעה שמסר לרשות המסים בישראל בדבר התחלת עיסוקו לפי הוראות סעיף 52 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, יהיה זכאי להנחה מארנונה בתקופה העוקבת בגין כל נכס שבו הוא מחזיק, בשיעור של 95% ולא יותר מ-15 אלף ש"ח, אם הפעלתו נאסרה בשל הגבלות לפי חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, ואם הוא בית אוכל שהותרה פעילותו בדרך של מכירה לצריכה מחוץ לבית האוכל, ובכלל זה איסוף עצמי, או אם המגבלות האמורות אסרו על רוב לקוחותיו לקיים פעילות או אם רוב פעילותו מתבצעת בעסק שנאסרה הפעלתו כאמור, והכל 20 ימים לכל הפחות בתקופת הזכאות.
- ד. לשם הוכחת מועד תחילת פעילותו, ימציא העסק אישור ממי שמורשה לייצג נישומים לפי סעיף 236 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], ולשם הוכחת עמידתו בתנאי הזכאות האמור בסעיף (ד) לעיל, ימציא העסק תצהיר, ויגיש את הבקשה לקבלת ההנחה מארנונה בהתאם למפורט בתקנה 33א(ד) לתקנות, בשינויים המחוייבים.
- ה. עסק חדש שעומד בתנאים כאמור, יהיה זכאי להנחה מארנונה כאמור בסעיף (ג) לעיל, בגין תקופות הזכאות כמפורט להלן:
- 1) תקופות הזכאות של החודשים ספטמבר אוקטובר 2020, נובמבר דצמבר 2020 וינואר פברואר 2021.
 - 2) תקופת הזכאות של החודשים מרץ אפריל 2021, ככל שיוחלט על מתן מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות בתקופת זכאות זו.
2. בסעיף ב(1)א) להחלטה ייקבע כי עוסק שמתקיים לגביו האמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב) של סעיף 28(ב)1 לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, יקבל הנחה מארנונה בתקופה העוקבת לתקופת הזכאות באותו סעיף על פי אותו שיעור ירידה שבגינו היה זכאי למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות; כאשר עוסק כאמור שנמצא זכאי להנחה מארנונה בגין תקופת הזכאות של נובמבר דצמבר 2020 ולא קיבל הנחה מארנונה בגין ספטמבר אוקטובר 2020, יקבל הנחה מארנונה בשיעור של 100% בתקופה העוקבת של החודשים ינואר פברואר 2020, ובכל מקרה בגין אחת מתקופות הזכאות כאמור בלבד.
3. העלות התקציבית מוערכת בכ-90 מיליון ש"ח. סכום זה יוקצה מהמסגרת שהוגדרה בסעיף 3ב(א)1(ה)1(ז) לחוק יסוד משק המדינה.

דברי הסבר

רקע

באמצע חודש דצמבר 2019 החלה התפרצות המחלה COVID-19 הנגרמת מנגיף קורונה SARS-CoV-2. ביום 11 במרס 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על המחלה הנגרמת מנגיף הקורונה כעל מגפה עולמית. צעד חריג בעל משמעויות מרחיקות לכת. ביום 27 בינואר 2020 הכריז שר הבריאות בהתאם לסמכותו לפי סעיף 20(1) לפקודת בריאות העם, 1940 כי המחלה הנגרמת על ידי נגיף הקורונה היא מחלה מידבקת מסוכנת וכי קיימת בעטייה סכנה חמורה לבריאות הציבור.

בהמשך להכרזה זו הוטלו הגבלות משמעותיות, בין השאר, על פתיחת מקומות עבודה ועל התייצבות של עובדים במקומות עבודתם, לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף. הגבלות אלו הובילו לפגיעה משמעותית במגזר העסקי.

ביום 16 בספטמבר 2020 פורסם תיקון מס' 4 לתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן – **התקנות**), אשר במסגרתו עוגנה בתקנה 33א לתקנות הנחה מארנונה למחזיקים שנפגעו משמעותית מהתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה החדש. זכאים להנחה מארנונה הינם מחזיקים אשר נמצאו זכאים למענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות מכוח חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש)(הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק**).

ביום 4 בינואר 2021 אושרה החלטת הממשלה מס' 708 שעניינה מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לשלב היציאה ממשבר הקורונה (להלן – **החלטה 708**), כך שבין היתר יהיו זכאים להנחה מארנונה גם עוסקים שמחזורם עולה על 400 מיליון ש"ח החל מתקופת הזכאות של החודשים נובמבר ודצמבר 2020, אשר יראו ירידה בהיקף הנדרש במחזור עסקאותיהם.

כעת מוצע שעוסקים אלו יהיו רשאים לבחור בין תקופת הזכאות של החודשים ספטמבר אוקטובר 2020 לתקופה של נובמבר ודצמבר 2020, כך שבאחת מהן לפי בחירתם תיבחן הירידה במחזור עסקאותיהם, אשר ככל שתהיה בהיקף הנדרש ומעלה, יהיו זכאים בתקופה העוקבת לתקופה שתבחר להנחה מארנונה. זאת, נוכח העובדה שהיקף המגבלות שהוטלו על עסקים בחודשים ספטמבר אוקטובר היה משמעותי יותר, לעומת התקופה של נובמבר ודצמבר 2020.

עוד מוצע להגביל את סכום ההנחה מארנונה המקסימלי שיוכל עוסק שהוא מחזיק לקבל בתקופה העוקבת לכל תקופת זכאות שבה יימצא זכאי לסך של 5 מיליון ש"ח לכל היותר, כאשר במצב שבו הסכום המצרפי של תשלומי הארנונה שבהם מחויב עוסק בגין הנכסים שבהם הוא מחזיק בכלל הרשויות המקומיות, אשר העבירו את המידע במועד כמפורט בהחלטה, עולה על סך של 5 מיליון ש"ח, תחשב הסוכנות את ההנחה מארנונה לכל נכס על ידי הכפלת סכום ההנחה שיקבל, בתוצאה המתקבלת מחלוקה של סכום ההנחה המקסימלית בסכום החיוב המצרפי.

בהתאם לחוק, העוסקים הזכאים למענק הינם עוסקים שפתחו את עסקם עד ליום 28 בפברואר 2020. זאת, מתוך הנחה שעוסקים שהחליטו לפתוח את עסקיהם החל מחודש מרץ 2020 ואילך היו מודעים להשלכות השונות של הצעדים שנקטים להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש, לרבות אלו הכלכליות, וצריכים היו לכלכל את צעדיהם בהתאם.

עם זאת, לאחר הסגר הראשון החל המשק בתקופת התאוששות נוכח הירידה בתחלואה והפחתת המגבלות, במהלך תקופה זו היה קשה לצפות את ההחרפה המשמעותית של המגבלות ותחילת הסגר השני החל מחודש ספטמבר 2020, אשר לא סביר שעסקים יכולים היו לצפות, כמו גם כדי לתת מענה לעסקים שהחלו את הליכי הקמתם טרם משבר הקורונה והם הגיעו לכדי סיום בתקופה זו, נמצא כי יש מקום לסייע גם לעסקים אלו על ידי מתן הנחות מארנונה לעסק שימציא אישור ממי שמורשה לייצג נישומים לפי סעיף 236 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) כי נפתח בתקופה שבין מרץ לספטמבר 2020, והצהרה מאומתת על ידי עורך דין כי נאסרה הפעלתו למשך 20 ימים לפחות בתקופת הזכאות

בשל הגבלות מכוח חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, ואם הוא בית אוכל שהותרה פעילותו בדרך של מכירה לצריכה מחוץ לבית האוכל, ובכלל זה איסוף עצמי, או אם המגבלות האמורות אסרו על רוב לקוחותיו לקיים פעילות לתקופת הזמן האמורה, או אם הרוב פעילותו מתבצעת בעסק שנאסרה הפעלתו כאמור.

זאת, בסכום שלא יעלה על 15 אלף ש"ח לכל נכס בתקופה העוקבת לכל תקופת זכאות שבה יימצאו זכאים. מוצע לקבוע כי עסקים אלו יהיו זכאים להנחה מארנונה בתקופות העוקבות לתקופות הזכאות שהחל מספטמבר אוקטובר 2020, והכל ככל שתקופות אלו ייקבעו כתקופות זכאות לעניין מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות מכוח החוק.

תקציב

העלות התקציבית מוערכת בכ-90 מיליון ש"ח. סכום זה יוקצה מהמסגרת שהוגדרה בסעיף 3ב(א)(1)(ה)(ז) לחוק יסוד: משק המדינה.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הפנים – תומך.

שר הכלכלה והתעשייה – תומך.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 5015 מיום 24.4.2020.

החלטה מס' 152 מיום 28.6.2020.

החלטה מס' 204 מיום 12.7.2020.

החלטה מס' 383 מיום 15.9.2020.

החלטה מס' 649 מיום 17.12.2020.

החלטה מס' 401 מיום 21.9.2020.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר.

סיווגים

סיווג ראשי: חק"מ, ביצועי ותהליך.

סיווג משני: שימוש בכלים כלכליים להשגת יעדי מדיניות.

תחום פעולה עיקרי : כלכלה וחברה.

מוגש על ידי שר האוצר

כ"א באייר התשפ"א
03 במאי 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לשלב היציאה ממשבר הקורונה – תיקון החלטת ממשלה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ביום 16 בספטמבר 2020 פורסם תיקון מס' 4 לתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן – **התקנות**). במסגרת תיקון זה נקבעה זכאות להנחה מארנונה למחזיק בנכס שזכאי למענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות מכוח פרק ו' לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק**), בתקופות העוקבות לתקופות הזכאות, כמפורט בתקנות, ושירידת מחזור העסקאות שלו הייתה למעלה מ-60% אם מחזור עסקאותיו בשנת 2019 אינו עולה על 200 מיליון ש"ח או שירידת מחזור העסקאות שלו הייתה למעלה מ-80% אם מחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ולא על 400 מיליון ש"ח. ההנחה מארנונה ניתנה בהיקף של 95% מסכום הארנונה הכללית שהוטלה על הנכס בתקופה העוקבת, כהגדרתה בתקנות.

נוכח ההגבלות המחמירות שנקבעו במסגרת החלטה 376 ועוגנו בחקיקה, ובהמשך להחלטה מס' 401 מיום 21 בספטמבר 2020, שעניינה "**סיוע בתשלומי ארנונה עסקית בתקופת הסגר והיציאה ממנו**" (להלן – **החלטה 401**), תוקנו התקנות בדומה לתיקון שנעשה בחוק, כך שהזכאות להנחה מארנונה בגין תקופת הזכאות של ספטמבר ואוקטובר 2020, הותנתה בירידת מחזורים של 25%, ובגנים ניתנה בתקופה העוקבת של נובמבר ודצמבר 2020 הנחה מארנונה בשיעור של 100%.

בהמשך להחלטה 401 ובהתאם לשיעורי ירידה במחזורי העסקאות כפי שנדרשו לצורך זכאות למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות, הנחתה הממשלה את שר הפנים במסגרת החלטה מס' 708 מיום 4 בינואר 2021 שעניינה "**מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לשלב היציאה ממשבר הקורונה**" (להלן – **החלטה 708**), לתקן את התקנות כך שירידת המחזורים שתזכה בהנחה מארנונה בתקופה העוקבת לתקופת הזכאות של החודשים נובמבר ודצמבר 2020 תהיה בשיעורים של 25%, 40%, 60%, בהתאם לגודל העסק, וכי הזכאות בתקופות הזכאות הבאות תיבחן בהתאם לשיעורי ירידת המחזורים כפי שנקבעו עבור תקופות אלו לצורך זכאות למענק הוצאות קבועות, ככל שיעמדו על שיעור נמוך מזה שנקבע בתקנות.

עוד נקבע בהחלטה 708 כי תינתן הנחה מארנונה גם למחזיק, שהמנהל קבע לגביו כי מחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח (להלן – **עוסק מעל 400 מיליון ש"ח**), בגין אותו שיעור ירידה שנקבע לגבי מחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ולא עלה על 400 מיליון ש"ח, או שיעור ירידה של 60%, לפי הגובה מביניהם, החל מתקופת הזכאות של החודשים נובמבר ודצמבר 2020.

כעת, מוצע לקבוע כי עוסק מעל 400 מיליון ש"ח יהיה רשאי לבחור בין תקופת הזכאות של החודשים ספטמבר ואוקטובר 2020 לתקופת הזכאות של החודשים נובמבר ודצמבר 2020, כך שבאחת מהן לפי בחירתו תיבחן זכאותו להנחה מארנונה. זאת, נוכח העובדה שהיקף המגבלות שהוטלו על עסקים בחודשים ספטמבר ואוקטובר 2020 היה משמעותי יותר מהיקף המגבלות שהוטלו בתקופה של נובמבר ודצמבר 2020. עוד מוצע להגביל את סכום ההנחה המקסימלי מארנונה שיוכל עוסק כאמור שהוא מחזיק, לקבל בכל תקופה עוקבת שלגביה יימצא זכאי, לסך של 5

מיליון ש"ח, לכל היותר.

תיקון נוסף שמוצע לערוך בהחלטה 708, הוא לתקנה כך שבגין תקופת הזכאות של נובמבר דצמבר 2020, עוסק כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב) של סעיף 218(ב)(1) לחוק יקבל הנחה מארנונה בתקופה העוקבת לתקופת הזכאות בסעיף האמור לפי אותו שיעור ירידה שבגינו היה זכאי למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות. זאת, על מנת ליתן הנחה מארנונה לעוסקים שמדווחים על בסיס מזומן ושמקבלים תשלומים לאחר 30 יום ויותר, על פי ירידה במחזורי העסקאות בשיעורים דומים, לירידה שמוכה אותם בהוצאות קבועות. בהתאם, אף מוצע לתקן כך שעוסק כאמור שנמצא זכאי להנחה מארנונה בגין תקופת הזכאות של נובמבר דצמבר 2020 ולא יקבל הנחה מארנונה בגין תקופת הזכאות של ספטמבר אוקטובר 2020, יקבל הנחה מארנונה בשיעור של 100% בתקופה העוקבת של החודשים ינואר פברואר 2020, ובכל מקרה בגין אחת מתקופות הזכאות כאמור בלבד.

כמו כן, מוצע ליתן הנחה מארנונה לעסק שנפתח בתקופה שבין חודש מרץ 2020 עד חודש ספטמבר 2020 (להלן – **עסק חדש**), אשר יעמוד בתנאים שנקבעו לצורך הוכחת זכאותו. יוזכר כי בהתאם לחוק, עוסקים הזכאים למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות הינם עוסקים שפתחו את עסקם עד ליום 28 בפברואר 2020. זאת, מתוך הנחה שעוסקים שהחליטו לפתוח את עסקיהם החל מחודש מרץ 2020 ואילך היו מודעים להשלכות השונות של הצעדים שנקטים להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש, לרבות אלו הכלכליים, וצריכים היו לכלכל את צעדיהם בהתאם.

ואולם, לאחר הסגר הראשון החל המשק לחזור לפעילות, נוכח הירידה בתחלואה והפחתת המגבלות. במהלך תקופה זו קשה היה לצפות את ההחרפה המשמעותית של המגבלות שיוטלו על המשק בכלל ועל עסקים בפרט ואת הימשכות ההתמודדות עם נגיף הקורונה החדש. בהתאם לכך, את תחילת הסגר השני, החל מחודש ספטמבר 2020, פחות סביר שעסקים יכולים היו לצפות, ולכן נמצא כי יש מקום לסייע גם לעסקים אלו שנפתחו בין הסגר הראשון לסגר השני, על ידי מתן הנחות מארנונה, כמו גם כדי לתת מענה לעסקים שהחלו את הליכי הקמתם טרם משבר הקורונה והגיעו לכדי סיום בתקופה זו.

על כן, מוצע לקבוע כי עסקים אלו יהיו זכאים להנחה מארנונה בתקופות העוקבות לתקופות הזכאות שהחל מהחודשים ספטמבר אוקטובר 2020 והלאה, ככל שתקופות אלו ייקבעו כתקופות זכאות לעניין מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות מכוח החוק, כאשר עבור כל נכס שבו מחזיק עסק חדש שיעור ההנחה יהיה 95% אף לא יותר מ-15,000 ש"ח.

זכאות תינתן לעוסק שהוא מחזיק, אשר נאסרה הפעלתו למשך 20 ימים לפחות בתקופת הזכאות בשל הגבלות מכוח חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, ואם הוא בית אוכל שהותרה פעילותו בדרך של מכירה לצריכה מתוך לבית האוכל, ובכלל זה איסוף עצמי, או אם המגבלות האמורות אסרו על רוב לקוחותיו לקיים פעילות לתקופת הזמן האמורה, או אם רוב פעילותו מתבצעת בעסק שנאסרה הפעלתו כאמור.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

כאמור, מוצע לקבוע כי עסק חדש אשר יוכל לקבל הנחה מארנונה יהיה עסק שנפתח בין החודשים מרץ עד ספטמבר

2020, כך שעסקים שנפתחו אחרי חודש ספטמבר 2020 לא יהיו זכאים להנחה מארנונה בגין השפעות הכלכליות של ההתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה החדש.

לפי גורמי המקצוע, מכיוון שעד חודש ספטמבר 2020 לא חזר המשק להיקף מגבלות דומה להיקף שהיה בחודשים מרץ ואפריל 2020 והתחלואה הייתה נמוכה ויציבה עד לסוף חודש אוגוסט 2020, ההנחה המקצועית היא שעסקים נפתחו מתוך הנחה שמהמסבר הבריאותי והכלכלי שנגרם מנגיף הקורונה נמצא לקראת סיום או לכל הפחות לא יחמיר באופן משמעותי והתקשו לצפות את ההחרפה המשמעותית של התחלואה והמגבלות, כפי שהוטלו החל מאמצע חודש ספטמבר 2020 ואילך.

לעומת זאת, החל מחודש ספטמבר 2020 שוב הוטלו הגבלות משמעותיות על המשק ובמהלכו אף החל הסגר השני, כאשר רק לאחרונה חזר המשק לפעילות מלאה. כך שמי שפתח עסק חדש אחרי חודש ספטמבר 2020, צריך היה להיות מודע להשלכות השונות של הצעדים שנקטים להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש, לא יכול היה לצפות עוד לסיומם המהיר, וצריך היה לכלכל את צעדיו בהתאם.

קושי משפטי נוסף הוא קביעת תנאי זכאות שונים לעסקים שנפתחו בין מרץ עד ספטמבר 2020 לבין יתר העסקים. כאמור, הזכאות למתן הנחה מארנונה לעסק חדש מותנית בכך שבכל תקופת זכאות הייתה תקופה בת 20 ימים לפחות שבה נאסרה הפעלתו לפי חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, או ההפעלה של עסק אחר שרוב פעילות העסק החדש מתבצעת בו או שנאסר על רוב לקוחותיו לקיים פעילות. הטעם לקביעת תנאים שונים נעוץ בכך שלגבי עסק חדש לא ניתן לבחון ירידה במחזור העסקאות, שכן אין לו מחזורי עסקאות קודמים שניתן להשוות אליהם ואף סביר שאין לו מחזורים רלוונטיים שניתן להשוות אליהם באותה שנה.

לפיכך, מוצע לקבוע לעסק חדש תנאי זכאות כאמור, שיש בו משום ביטוי אחר המראה על פגיעה כלכלית שנגרמה לעסק בשל משבר הקורונה וזאת על בסיס המגבלות שהוטלו על פעילותו או על פעילותם של רוב לקוחותיו או של עסק אחר שרוב פעילותו בו.

יובהר כי שינוי זה במדיניות המקצועית בקשר למתן מענה נקודתי ומתאים לעסקים החדשים נבחן על ידי גורמי המקצוע מזה מספר חודשים, נוכח הימשכות ההתפשטות של נגיף הקורונה החדש והצעדים שנקטים על מנת להתמודד עמה, אשר להם השלכות כלכליות משמעותיות. זאת, כאשר ההנחה המקצועית היא כי עסקים שנפתחו עד חודש ספטמבר לא יכולים היו לצפות את עליית התחלואה ואת ההגבלות שהוטלו בעקבותיה, על הנגזרות הכלכליות שלהן על פעילותם. יצוין עוד כי עניינם של העסקים החדשים עלה לא אחת בדיונים בוועדות הכנסת השונות, כמי שאינם מקבלים מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות ויש לתת להם מענה ממוקד ומתאים, כאשר הארנונה לעניין זה, כתוצאה קבועה אשר חסיוע בה ניתן כהנחה להוצאה ששולמה בפועל, נמצא כסיוע האפקטיבי והמדויק לסוג עסקים זה.

בהתאם לסעיף 36א לחוק יסוד: הכנסת משלא נתקבל חוק התקציב לשנת 2020, יש לראות ביום 23 בדצמבר 2020 (להלן – **המועד הקובע**) כאילו החליטה הכנסת ה-23 על התפורותה. כתוצאה מכך, החל מהמועד הקובע הפכה הממשלה ה-35 לממשלה יוצאת, ולאחר יום הבחירות תהפוך לממשלת מעבר. ביום 23 במרץ 2021 התקיימו הבחירות לכנסת העשרים וארבע וטרם הוקמה הממשלה ה-36.

כאמור בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה ובשים לב להלכה הפסוקה בעניין, ממשלת מעבר ושריה של הממשלה, מחויבים באיפוק בהפעלת סמכויותיהם לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות מיוחדת לפעול בהם בתקופה זו. מתחם הסבירות לעניין זה נבחן בשים לב למאפייניה של הסמכות הקונקרטית המופעלת, ובהתחשב באיזון הנדרש בין הצורך בעשייה ממשלתית לבין דרישת האיפוק כאמור. ככל שמידת החיוניות בפעולה השלטונית גוברת, כך תקטן מידת האיפוק הנדרשת, ולהיפך.

בהתאם להנחיות היועץ, כאשר עומדות על הפרק החלטות בנושאים שאינם בגדר ניהול שוטף יש לערוך בדיקה מוקדמת בעניין זה מול היועץ המשפטי של המשרד בטרם קבלת החלטה.

אמנם יש במוצע כעת להעמיד את הממשלה הנבחרת בפני מצב בלתי הפיך, ואולם נוכח הדחיפות במתן סיוע לעסקים חדשים כבר בעת הזו, נוכח הטעמים האמורים לעיל, כאשר ההבנה כי יש לתת גם להם סיוע, נקודתי ומתאים, התגבשה אצל גורמי המקצוע כבר לפני כמה חודשים אך הבשילה רק בעת הזו.

בענייננו, ועל אף הקשיים שפורטו לעיל, מדובר בהצעת החלטה אשר נסמכת על עבודת מטה מקצועית שנעשתה במשרד האוצר, והיא מהווה המשך ישיר של מדיניות הממשלה לסייע לעסקים שנפגעו בגין ההשפעות הכלכליות של ההתמודדות עם משבר הקורונה החדש, כאשר לא ניתן לדעת בשלב זה מתי תוקם הממשלה ה-36 ואילו העסקים החדשים זקוקים לסיוע מידי ומדובר בסיוע מתמשך הצופה פני עתיד. מטעמים אלה, לטעמי, אין מניעה משפטית בקידום הצעת ההחלטה במועד בו אנו נמצאים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועץ המשפטי של משרד הפנים – אין מניעה משפטית לקבלת החלטת הממשלה.

היועצת המשפטית של משרד הכלכלה והתעשייה – אין מניעה משפטית לקבלת החלטת הממשלה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה:

לנוכח האמור לעיל, אין מניעה משפטית לקבלת החלטת הממשלה.

10.10.20

היועץ המשפטי של משרד האוצר

אסי מסינג

חתימה

תפקיד

שם

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 708 של הממשלה מיום 04.01.2021.

708. א. טיוטת חוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס') (התשפ"א-2020 - אישור החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה) ב. מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לקראת שלב היציאה ממשבר הקורונה

מ ח ל י ט י ם :

- א. 1. לאשר את החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה מס. חק/183 מיום 24.12.2020 אשר אישרה את טיוטת חוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס') (התשפ"א-2020).
2. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.
3. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת. מצורפת בזה (דפים ...) הצעת החוק אשר נוסחה על יסוד ההחלטה הנ"ל והוגשה לכנסת.
- ב. 1. להנחות את שר הפנים להתקין את תקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן - התקנות) באופן הבא:
 - א. לגבי תקופת הזכאות של החודשים נובמבר-דצמבר 2020 תינתן ההנחה מארנונה הקבועה בתקנה 33א לתקנות בתקופה העוקבת למחזיקים האמורים שם שמחזור העסקאות שלהם ירד ביחס לתקופת הבסיס, כהגדרתה בתקנות, בשיעורים הבאים, וזאת במקום שיעורי הירידה במחזור העסקאות הקבועים בתקנות בנוסחן היום:

מזכירות הממשלה

1. ירידה של 25% למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 נע בין 18 אלף ש"ח ל-100 מיליון ש"ח.

2. ירידה של 40% למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 100 מיליון ש"ח ל-200 מיליון ש"ח.

3. ירידה של 60% למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ועד ל-400 מיליון ש"ח.

ב. ככל שייקבע כי מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות מכוח חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן - החוק), יינתן לעוסקים גם בתקופת הזכאות של החודשים ינואר-פברואר 2021 ומרץ-אפריל 2021 בגין ירידה במחזורי העסקאות בשיעורים כפי שייקבעו בחוק לעניין תקופות אלו, תתוקנה התקנות כך שתינתן ההנחה בארנונה בתקופה העוקבת על פי אותם שיעורים למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 לא עלה על 400 מיליון ש"ח.

ג. למחזיק שהוא עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח ושחלה ירידה במחזור עסקאותיו בין תקופת הבסיס לתקופת הזכאות באותו השיעור שנקבע בחוק לגבי אותה תקופת זכאות למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ולא עלה על 400 מיליון ש"ח, או שיעור ירידה של 60%, לפי הגבוה מביניהם, והכול בלבד שמחזיק כאמור קיבל אישור על כך מהמנהל כהגדרתו בחוק (להלן - המנהל), תינתן הנחה בארנונה בגין החודשים כמפורט:

1. תקופת הזכאות של החודשים נובמבר-דצמבר 2020.

2. תקופת הזכאות של החודשים ינואר-פברואר ומרץ-אפריל 2021, ככל שיוחלט על מתן מענק מכוח סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות בתקופות זכאות אלו.

שיעור הירידה האמור יהיה כקבוע בחוק כנוסחו זהיום אלא אם יתוקן החוק שאז שיעור הירידה יהיה כנוסחו לאחר תיקונו.

ד. יובהר, כי למחזיק שהוא עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח כאמור בסעיף (ג) לעיל, בדיקת המנהל תיעשה בהתאם לכללים שחלים על קבלת מענק סיוע

מזכירות הממשלה

לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות כקבוע בחוק, בשינויים המחויבים ובשינוי כי לעניין עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, הבחינה של מחזור העסקאות של שנת 2019 ושל הירידה במחזור העסקאות בין תקופת הזכאות לתקופת הבסיס, תיעשה לפי מחזור העסקאות המאוחד של העוסקים הרשומים יחד.

ה. יובהר, כי הנחה בארנונה למחזיק כאמור בסעיף (ג) לעיל תותנה בהגשת בקשה כמפורט בתקנה 33א(ד) לתקנות, בהמצאת כלל המסמכים, הפרטים והידיעות הנדרשים למנהל לשם בדיקת ירידת המחזורים ובהסכמה מפורשת של המחזיק כאמור כי כל אלו יועברו למנהל לצורך בדיקת הירידה במחזור עסקאותיו.

1. תקנה 34 לתקנות תתוקן לעניין התחולה של תקנה 16 על הנחות מארנונה לפי תקנה 33א, כך שהמועד שבו ההנחה תהיה בטלה, אם יתרת הארנונה שהוטלה על הנכס בשנת 2020 לא נפרעה עד סוף שנת 2020, יידחה לסוף שנת 2021.

2. בתקנות תבוצענה ההתאמות הנדרשות לעניין מתן ההנחה בין הוראות התקנות הקבועות כיום לבין ההוראות המוצעות ביחס לחודשים האמורים. התקנת התקנות תיעשה בכפוף להסכמת שר האוצר מראש לשיפוי מלא של הרשויות המקומיות בגין ההנחה האמורה, כאשר השיפוי יועבר לרשויות המקומיות על ידי משרד הפנים, בכפוף ובהתאם לבדיקה מקצועית ואישור של הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה.

3. העלות התקציבית מוערכת בכ-2.22 מיליארד ש"ח. סכום זה יוקצה מהמסגרת שהוגדרה בסעיף 3ב(א)(1)(ה)(1)(ד) לחוק יסוד: משק המדינה ובכפוף לאישור הצעת החוק הקובעת שהחלת תקופת הזכאות לקבלת מענק השתתפות בהוצאות קבועות על חודשים מאי ויוני 2021 תותנה במציאת מקור תקציבי.